



ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Διαχείριση προσωπικού υπηρεσιών υγείας, μετά από εκτίμηση κινδύνου έκθεσης σε επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας*

*Οι παρούσες οδηγίες συντάχθηκαν από τα μέλη της Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής σε συνεργασία με τη ΜΕΕ&ΕΛΝ των ΙΥ&ΥΔΥ για την αντιμετώπιση του COVID-19 και ενδέχεται να τροποποιηθούν καθώς η πανδημία εξελίσσεται.

Γενικές Οδηγίες

Όλο το προσωπικό υπηρεσιών υγείας θα πρέπει να εργάζεται στους χώρους παροχής φροντίδας υγείας (θαλάμους ασθενών, ΤΑΕΠ, ακτινολογικά εργαστήρια, κτλ.) με **ΑΠΛΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΣΚΑ** και **γάντια μιας χρήσης**. Τονίζεται η σημασία της πιστής εφαρμογής των κανόνων της **υγιεινής των χεριών** κατά τη διάρκεια της εργασίας όλου του προσωπικού.

Σε κοινόχρηστους χώρους, γραφεία, διαδρόμους, και σε χώρους όπου δεν αποτελούν χώρους παροχής φροντίδας, το προσωπικό συστήνεται να εργάζεται **με απλή χειρουργική μάσκα και να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής των χεριών**.

Όλο το προσωπικό υπηρεσιών υγείας πρέπει να βρίσκεται σε εγρήγορση για πιθανή εμφάνιση συμπτωμάτων συμβατών με λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος (π.χ. πυρετός, βήχας, φαρυγγαλγία/πονόλαιμος, μυαλγίες, αναπνευστική δυσχέρεια) και να μετρά καθημερινά τη θερμοκρασία του. Οι διευθυντές και οι προϊστάμενοι των τμημάτων πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΕΝΛ) του νοσοκομείου για την υγεία του προσωπικού καθημερινά, πριν την έναρξη της εργασίας. Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας πρέπει, σε περίπτωση εμφάνισης πυρετού ή συμπτωμάτων από το αναπνευστικό σύστημα, να ενημερώνει το διευθυντή ή τον προϊστάμενο του τμήματος και την ΕΝΛ, ώστε να αποφασιστεί εάν απαιτείται κλινική εκτίμηση και πιθανή απομάκρυνση από την εργασία του.

Ορισμοί

ΣΤΕΝΗ ΕΠΑΦΗ

Ως στενή επαφή ορίζεται η **επαφή, διάρκειας >15 λεπτών σε απόσταση <2 μέτρων** (αθροιστική ή επαναλαμβανόμενη) πρόσωπο με πρόσωπο με ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19 ή **άμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος ή κλινική εξέταση χωρίς την εφαρμογή του προβλεπόμενου ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού (ΑΠΕ)**. Κριτήρια που καθορίζουν τον κίνδυνο της στενής επαφής περιλαμβάνουν τα κλινικά συμπτώματα του ασθενή, την εφαρμογή απλής χειρουργικής μάσκας από τον ασθενή (source control), τη χρήση ΑΠΕ από το προσωπικό και τους χειρισμούς με κίνδυνο πρόκλησης αερολύματος.

A. Υψηλού κινδύνου έκθεση

- Στενή επαφή με ασθενή με COVID-19 ο οποίος **ΔΕΝ φορούσε** απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα και ο επαγγελματίας υγείας **ΔΕΝ φορούσε** μάσκα (απροστάτευτη έκθεση μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).
- Η παρουσία σε χώρο όπου διενεργούνται χειρισμοί που είτε μπορεί να προκαλέσουν **αερόλυμα** είτε συμβάλλουν στην ανεξέλεγκτη εκτίναξη μολυσματικών αναπνευστικών εκκρίσεων (π.χ καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, διασωλήνωση, αποσωλήνωση, βρογχοσκόπηση, νεφελοποίηση, πρόκληση απόχρεμψης, αναρρόφηση βρογχικών εκκρίσεων), **χωρίς αναπνευστική και οφθαλμική προστασία**, επίσης θεωρείται έκθεση υψηλού κινδύνου (απροστάτευτη έκθεση οφθαλμών, μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).

B. Μετρίου κινδύνου έκθεση

- Στενή επαφή με ασθενή με COVID-19 ο οποίος **φορούσε** απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα ο επαγγελματίας υγείας **ΔΕΝ φορούσε** μάσκα (απροστάτευτη έκθεση μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).
- Κάποιες χαμηλού κινδύνου εκθέσεις μπορεί να θεωρηθούν ως μετρίου κινδύνου ανάλογα με τον τύπο της κλινικής φροντίδας. Για παράδειγμα, επαγγελματίας υγείας που κατά τη διάρκεια χειρισμών με κίνδυνο πρόκλησης αερολύματος, φορούσε προστατευτική ποδιά, γάντια, οφθαλμική προστασία αλλά απλή χειρουργική μάσκα και όχι μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP3), θεωρείται ότι είχε μετρίου κινδύνου έκθεση. Η περίπτωση κλινικής πράξης χωρίς πρόκληση αερολύματος, με τον προαναφερόμενο εξοπλισμό ατομικής προστασίας, αποτελεί έκθεση χαμηλού κινδύνου.

Γ. Χαμηλού κινδύνου έκθεση

Σύντομες επαφές με ασθενή με COVID-19 ή στενή επαφή με ασθενή ο οποίος **φορούσε** απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα ο επαγγελματίας υγείας **φορούσε** απλή χειρουργική ή μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας. Η εφαρμογή οφθαλμικής προστασίας σε συνδυασμό με την απλή χειρουργική ή τη μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας μειώνει ακόμα περισσότερο τον κίνδυνο έκθεσης.

Προσωπικό υπηρεσιών υγείας που δεν εφαρμόζει τον απαιτούμενο εξοπλισμό ατομικής προστασίας και έχει μόνο σύντομη επαφή με ασθενή, ανεξάρτητα αν ο ασθενής φορούσε απλή χειρουργική μάσκα, θεωρείται **χαμηλού κινδύνου επαφή**. Τέτοια παραδείγματα σύντομων επαφών είναι: σύντομη συνομιλία κατά τη διάρκεια όμως διαλογής, σύντομη παρουσία στο θάλαμο του ασθενούς χωρίς όμως άμεση επαφή με τον ασθενή ή εκκρίσεις του, απλή είσοδος στο θάλαμο του ασθενή μετά το εξιτήριο του.

Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας που έχει περιστασιακά βρεθεί κοντά σε ασθενή αλλά δεν έχει άμεση επαφή με τον ασθενή ή εκκρίσεις του και δεν έχει εισέλθει σε θάλαμο νοσηλείας ή εξέτασης, θεωρείται ότι δε διατρέχει κίνδυνο.

Διαχείριση προσωπικού υπηρεσιών υγείας μετά από εκτίμηση κινδύνου έκθεσης σε επιβεβαιωμένο κρούσμα covid-19

Ο Πίνακας που ακολουθεί περιγράφει τη διαστρωμάτωση κινδύνου έκθεσης επαγγελματία υγείας σε επιβεβαιωμένο κρούσμα. Ενδεχομένως να υπάρξουν κάποια σενάρια τα οποία δεν μπορούν να καλυφθούν από τα δεδομένα του πίνακα, οπότε και θα γίνεται τότε αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης. Η **ΕΝΛ** λαμβάνει την τελική απόφαση για την απομάκρυνση του προσωπικού υπηρεσιών υγείας από τα εργασιακά του καθήκοντα.

Πίνακας 1. Διαστρωμάτωση κινδύνου και οδηγίες απομάκρυνσης από τα εργασιακά καθήκοντα ασυμπτωματικού προσωπικού υπηρεσιών υγείας μετά από έκθεση σε ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19

Διαστρωμάτωση Κινδύνου	Απομάκρυνση από την εργασία	COVID- 19 PCR σε ρινοφαρυγγικό επίχρισμα	Επιστροφή στην εργασία
Υψηλού Κινδύνου Στενή επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα	ΝΑΙ για 7 ημέρες αυτοπεριορισμός/καραντίνα Ενεργητική επιτήρηση συμπτωμάτων για 14 μέρες,	ΝΑΙ κατά την επιβεβαίωση του κρούσματος και 7 μέρες μετά την τελευταία επαφή	7 μέρες μετά την τελευταία επαφή με αρνητικό COVID-19 PCR
Μέτριου κινδύνου έκθεση σε επιβεβαιωμένο κρούσμα	ΟΧΙ Ενεργητική επιτήρηση συμπτωμάτων για 14 ημέρες από την επαφή και εφαρμογή απλής χειρουργικής μάσκας σε όλη τη διάρκεια της παραμονής στην εργασία	ΝΑΙ κατά την επιβεβαίωση του κρούσματος και 7 μέρες μετά την τελευταία επαφή	Παραμονή στην εργασία

Χαμηλού κινδύνου έκθεση σε επιβεβαιωμένο κρούσμα	ΟΧΙ Παρακολούθηση συμπτωμάτων για 14 ημέρες από την επαφή εφαρμογή απλής χειρουργικής μάσκας σε όλη τη διάρκεια της παραμονής στην εργασία	ΟΧΙ	Παραμονή στην εργασία
Ανάπτυξη συμπτωμάτων κατά τη διάρκεια 14 ημερών από την επαφή	ΝΑΙ αυτοπεριορισμός/καραντίνα νοσηλεία επί ενδείξεων	ΝΑΙ κατά την έναρξη των συμπτωμάτων	Μετά από αρνητικό COVID-19 PCR και > 2 ημέρες από την ύφεση των συμπτωμάτων

Ενεργητική Επιτήρηση

Σε καθημερινή βάση όλες οι ΕΝΛ ενημερώνουν με ηλεκτρονικό μήνυμα στο cycornet@cytanet.com.cy για το προσωπικό υπηρεσιών υγείας με υψηλού κινδύνου έκθεση που έχουν την οδηγία απομάκρυνσης από τα εργασιακά του καθήκοντα για 7 ημέρες μετά την τελευταία επαφή με ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19. Κατά την έβδομη ημέρα και εφόσον δεν παρουσίασαν συμπτώματα επαναλαμβάνεται έλεγχος COVID19 PCR και επί αρνητικού αποτελέσματος επιστρέφουν στην εργασία τους. Με την επιστροφή τους και για ακόμη 7 ημέρες εφαρμόζουν τουλάχιστον απλή χειρουργική μάσκα καθ'όλη τη διάρκεια της εργασίας τους (ή τον προβλεπόμενο ΑΠΕ), θερμομετρούνται κατά την είσοδο και αποχώρηση από την εργασία και αναφέρουν στην ΕΝΛ την εμφάνιση οποιασδήποτε συμπτωματολογίας.

Γενικές επισημάνσεις

Η πιστή εφαρμογή των μέτρων ελέγχου λοιμώξεων και η συστηματική συμμόρφωση με τα ενδεικνυόμενες διαδικασίες για την επιλογή, εφαρμογή και αφαίρεση του ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, παρέχουν προστασία στο προσωπικό υπηρεσιών υγείας που έρχεται σε στενή παρατεταμένη επαφή με ασθενή με COVID-19. Παρά το γεγονός αυτό, δεν μπορούν να αποκλειστούν περιπτώσεις μη διαπιστωμένων εκθέσεων και κατά συνέπεια το προσωπικό υπηρεσιών υγείας θα πρέπει να υποβάλλεται σε αυτό-παρακολούθηση και επιτήρηση της υγείας του.

Βιβλιογραφία:

1. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας, Εκτίμηση κινδύνου και διαχείριση προσωπικού υπηρεσιών υγείας με πιθανή έκθεση σε επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας (13/3/2020), διατίθεται στο σύνδεσμο: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-eppag-ygeias-ektimisi-kindinou.pdf>
2. World Health Organization (WHO), Risk assessment and management of exposure of health care workers in the context of COVID-19 (19/3/2020), διατίθεται στον σύνδεσμο: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331496/WHO-2019-nCov-HCW_risk_assessment-2020.2-eng.pdf
3. Centers for Disease Control and Prevention, Interim U.S. Guidance for Risk Assessment and Public Health Management of Healthcare Personnel with Potential Exposure in a Healthcare Setting to Patients with Coronavirus Disease (7/3/2020), διατίθεται στον σύνδεσμο: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-risk-assesment-hcp.html>